

Univerzita Hradec Králové Pedagogická fakulta

Pedagogická fakulta
Univerzita Hradec Králové

Hodnocení bakalářské práce

Posudek oponenta práce

Jméno autora: Kateřina Balická

Název práce: Saturace základních vývojových potřeb jako součást vztahu pedagog – dítě

Oponent práce: Mgr. Gabriela Caltová Hepnarová, Ph.D.

Práce se zabývá tématem, které neztrácí na své aktuálnosti. Oceňuji především snahu propojit problematiku vývojových potřeb s aktuálními dopady na výkon profese vychovatele v DD. Autorka práce si za svůj **cíl** zvolila „...*popsat a na základě odborné literatury analyzovat dětský domov jako místo realizace institucionální náhradní rodinné péče, lidské potřeby v dětském věku, deficity v naplňování potřeb a traumatizaci, vztah pedagog – dítě ...*“ (str.9). V úvodu práce si autorka položila řadu zásadních otázek (str. 9-10), které nastiňují směr jejich úvah a v dalších částech práce vyústily ve **formulaci výzkumného problému a výzkumných otázek** (str. 30). Celková struktura předložené práce se **drží oblastí úzce souvisejících se zvoleným výzkumným problémem**. Všechny zařazené kapitoly práce se vztahují ke zvolenému cíli a jsou **dobrym přehledem o stavu dosavadního poznání i zaběhlé praxe v oboru**. Autorka staví svůj text na dostatečném počtu zdrojů, patrná je velmi dobrá úroveň analytické práce se zdroji.

Plán **empirického šetření** je připraven velmi pečlivě, autorka si klade za **cíl** „...*zjistit reflexi saturace potřeb u pedagogů – absolventů sebezkušenostních výcviků - a promítání tohoto do profesionálního vztahu s dětmi v kontextu naplňování jejich potřeb.*“ (str. 30). Na takto stanovený cíl úzce navazuje **vědecko- výzkumný problém** zacilující na oblast „*promítání*

zkušeností se saturací základních vývojových potřeb do vztahu pedagog – dítě v rámci dětského domova.“ (str. 30). Z uvedených definic je dobře patrné celé směřování výzkumu, jisté překrývání obou definic je s ohledem na první zkušenost s psaním tohoto typu práce pochopitelné. **Celý výzkumný plán se drží zvoleného výzkumného problému, což oceňuji. Za poněkud nešťastný považuji jen počet dílčích výzkumných otázek, kterých je celkem deset** (str. 31). Chápu logiku dílčích výzkumných otázek, které cílí vždy na jednu z klíčových potřeb a sledují ji z obou perspektiv (reflexe zkušenosti a reflexe aktuálně prožívaného vztahu s dětmi), přesto považuji počet otázek za příliš rozsáhlý. Tohoto úskalí si je vědoma i sama autorka práce, která svůj postup zdůvodňuje na str. 30-31. Rozumím tomu, jak autorka přistupuje ke zvolené problematice, ale domnívám se, že zvolená metodologie umožňovala rozvinout samotné téma vlivu vlastních zkušeností a jejich dopadu na vztah k dětským klientům. Výstupy a interpretace šetření by potom skutečně refletovaly ty oblasti, které oslovené vychovatelky dávají do souvislosti s vlastními zkušenostmi. Domnívám se, že autorkou zvolený postup vedl k většímu rozdrobení problematiky. K menší využitelnosti zjištění přispěla i zvolená metoda sběru dat (viz příloha č. 1 OTÁZKY ROZHOVORU), zvolená struktura dotazování dle mého názoru neumožnila rozvinout detailní pohled oslovených vychovatelů. S ohledem na strukturu dotazování postrádám také alespoň **ukázkou přepisu rozhovoru**, která by umožnila vytvořit si obrázek o povaze získaných dat (**prosím o dodatečné předložení u obhajoby**). Jak jsem již uvedla, postup výzkumného uchopení problematiky, nepovažuji za nejšťastnější. Nicméně respektuji právo volby výzkumníka zaměřit se na oblasti bádání, které shledává zásadními. Nutno říci, že **výzkumný plán, který autorka předložila a za pomoci kterého se pokouší téma uchopit je detailně a transparentně propracovaný, drží se předem vytyčených oblastí a má dobrou logickou provázanost.**

Výstupy, které jsou především v rovině popisu, poskytují velmi pěkný obrázek reality. Na škodu práce vnímám fakt, že dílčí výzkumné otázky směřované k sebereflexi vychovatelů jsou ve fázi interpretace výstupů znatelně rozsáhlejší, než oddíly věnující se samotnému vlivu reflexe sebe-zkušenosti na aktuálně prožívaný vztah s dětmi (tj. DVO 2, 4, 6, 8, 10). Chápu, že autorku chtěla nejprve dobře popsat, jak vychovatelé reflektují vlastní zkušenost s naplňováním potřeb a pracuje s premisou neoddělitelnosti zkušeností a aktuálního prožívání, přesto se však domnívám, že právě způsob prezentace výstupů odhaluje slabinu jinak výborně připraveného výzkumu. Tento problém vznikl, domnívám se, v důsledku rozhodnutí sledovat dva úhly problematiky a také nadměrného počtu DVO. Ve prospěch předložené práce však považuji za podstatné podotknout, že práce má jako celek velmi dobrou úroveň, autorka se

držela zvoleného tématu, velmi zdařile pracovala se zdroji, vytvořila čtivý text, který velmi dobře osvětluje zvolenou problematiku. Pochybení ve výzkumné části považuji za součást prvních pokusů uchopit takto složité a neprobádané téma. S ohledem na celkovou kvalitu práce práci doporučuji k obhájení.

Konkrétní náměty, připomínky nebo otázky vyžadující doplnění u obhajoby:

1. Čím si vysvětlujeme dvacetiletou pauzu v přístupu k řešení důsledků psychické deprivace?
2. V kapitole 2.4 krátce představujete práci Zdeňka Matějčka, v kapitole však chybí podrobnější popis psychických potřeb, se kterým tento autor pracoval. Můžete prosím u obhajoby představit koncept psychických potřeb z autorské dílny Matějček – Langmajer a můžete provést komparaci obou přístupů. Tedy Vámi zvoleného konceptu potřeb a konceptu Z. Matějčka.

Navrhované hodnocení:

Datum: 29. 4. 2018

.....
Podpis oponenta práce